

TER BESLISSING
Aan

de minister

27/4

Generale Thesaurie
Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

nota

Kamerbrief aanbieding en kabinetsreactie
onderzoeksrapport IASP-lidstaattoptie in de CSRD

Datum
1 april 2026

Notanummer
2026-0000057388

Bijlagen
1. Kamerbrief
2. Onderzoeksrapport

Aanleiding

SEO Economisch Onderzoek heeft, in samenwerking met Business University Nyenrode en in opdracht van FIN, EZK en JenV, het onderzoeksrapport *Beleidsopties gebruik IASP-lidstaattoptie in de CSRD* opgeleverd (bijlage 2). Het rapport is gereed om samen met een kabinetsreactie aan de TK aan te bieden.

Beslispunten

1. Wij adviseren u:
 - Af te zien van invoering van de IASP-lidstaattoptie in de CSRD. Bent u het daarmee eens?
 - Zo ja, stemt u dan in met verzending, mede namens de minister van EZK en de staatssecretaris van JenV, van bijgevoegde Kamerbrief (bijlage 1). Wilt u de brief daartoe ondertekenen?
2. Graag ook uw akkoord met het openbaar maken van deze nota, conform de actieve beleidslijn Actieve openbaarmaking. Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Toelichting

- De richtlijn duurzaamheidsrapportering (CSRD) bepaalt dat een accountant assurance-onderzoek van de duurzaamheidsrapportering moet uitvoeren. De richtlijn voorziet in een lidstaattoptie waardoor niet-accountants, zogenoemde onafhankelijke assurancedienstverleners (*Independent Assurance Service Providers*, IASP's) die assurance ook mogen uitvoeren. Gelet op de korte implementatietermijn is destijds niet gekozen voor deze lidstaattoptie. Wel kondigde het vorige kabinet een onderzoek aan of en hoe de lidstaattoptie in Nederland kon worden ingevoerd.¹
- Een belangrijk argument voor de lidstaattoptie was een mogelijk ontoereikend assuranceaanbod. Gelet op het grote aantal ondernemingen dat onder de oorspronkelijke CSRD moest rapporteren, was er mogelijk niet genoeg aanbod onder accountants om aan de vraag naar assurance te kunnen voldoen. De lidstaattoptie zou de werklast onder accountants kunnen verminderen, de assurancemarkt kunnen verbreden en de assurancekwaliteit kunnen verbeteren.

¹ Kamerstukken II 2024/25, 36678, nr. 3, § 3.1.2.

- Bij de behandeling van het wetsvoorstel ter implementatie van de CSRD vroegen de fracties van GroenLinks-PvdA en VVD naar de lidstaatoptie en de invoering daarvan. In de nota naar aanleiding van het verslag heeft u geantwoord dat het kabinet aanvankelijk positief stond tegenover invoering, maar dat het Omnibus I-pakket mogelijk tot een nadere, andere afweging zou leiden. U gaf verder aan dat u de uitkomsten van het onderzoek zou afwachten en de TK daarover zou informeren.²
- Voorliggend rapport geeft de bevindingen van dit onderzoek weer. Er zijn twee hoofdbeleidsalternatieven onderzocht:
 - Het nulalternatief: alleen accountants mogen assurance van duurzaamheidsrapportages uitvoeren.
 - Het gebruikmaken van de lidstaatoptie: Nederland laat conformiteitsbeoordelingsinstanties (CBI's) als IASP's toe tot de assurancemarkt voor duurzaamheid; deze CBI's moeten voldoen aan eisen die vergelijkbaar zijn met die voor accountants.³
- De voor- en nadelen van de beleidsalternatieven en de gevolgen van het Omnibus I-pakket zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Beleidsalternatief	Voor	Tegen
Nulalternatief	• Kwaliteitswaarborgen zijn al aanwezig • Ervaring bij accountants groeit • Simpele uitvoering (aansluiten op financiële accountantscontrole)	• Werkdruk bij accountants kan toenemen • Minder keuzevrijheid
Invoeren IASP-lidstaatoptie	• Groter aanbod dienstverleners • Potentiële kwaliteitsimpuls • Goed voor concurrentie en keuzeruimte, mogelijk lagere kosten	• Vereist wetswijzigingen en inrichting toezicht en tuchtspraak • Complexe implementatie voor overheid en bedrijfsleven; extra regeldruk • Lijkt geen noodzaak toe doordat als gevolg van Omnibus 1-pakket aantal rapporterende ondernemingen met 85% afneemt naar ca. 220.

- Ambtelijk zien we geen directe noodzaak voor de invoering van de lidstaatoptie en adviseren we u af te zien van de lidstaatoptie. Doordat het aantal ondernemingen dat moet rapporteren sterk afneemt door het Omnibus I-pakket, is een belangrijk argument om te kiezen voor de lidstaatoptie – een ontoereikend aanbod van assuredienstverleners – komen te vervallen. De vraag naar assurance neemt af waardoor er geen capaciteitsproblemen meer worden voorzien; accountants kunnen de vraag opvangen, zoals de AFM ook bevestigt.⁴
- De CSRD schrijft voor dat de IASP's moeten voldoen aan voorwaarden die gelijkwaardig zijn als die voor accountants. Andere landen die voor de lidstaatoptie hebben gekozen, hebben daarbij aangesloten bij het stelsel dat voor het accountantsberoep geldt. Als dit in Nederland wordt ingevoerd,

² Kamerstukken II 2025/26, 366789, nr. 8, § 3.1.2.

³ Momenteel werken accountants al samen met CBI's. CBI's controleren als keuringsinstanties of ondernemingen voldoen aan (internationale) normen. Bij normen kan worden gedacht aan ISO-normen voor bijvoorbeeld milieu, energie en broeikasgassen.

⁴ CSRD-assurance: 4 pijlers voor een robuuste aanpak, AFM 2026.

betekent dit een aanzienlijk en langjarig wetgevings- en implementatietraject voor zowel de overheid als het bedrijfsleven. Te denken valt aan de oprichting van een wettelijke beroepsorganisatie, het aanwijzen van een toezichthouder en het instellen van tuchtrechtspraak. Hier zijn aanzienlijke regeldrukkosten mee gemoeid. Wij zijn van mening dat deze kosten de uiteindelijke baten van een grotere assurancemarkt niet zullen overtreffen.

- In het rapport noemen de onderzoekers nog de mogelijkheid dat accountants en CBI's meer samenwerken en daartoe nadere onderling afspraken en protocollen kunnen maken. Dit vergt geen directe maatregelen vanuit de overheid. In de conceptkamerbrief geeft u aan dat de sector hier zelf mee aan de slag kan gaan om de kwaliteit van de assurance te verhogen.

Communicatie

Geen aanvullende communicatie voorzien.

Politiek/bestuurlijke context

N.v.t.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.